

Aanpak blauwtongvirus

De ziekte blauwtong treft vooral schapen, maar ook andere herkauwers, zoals runderen, geiten en kameelachtigen. De overheid houdt het aantal besmettingen in de gaten. En zoekt samen met getroffen sectoren naar mogelijkheden om de ziekte tegen te gaan.

Besmettingen met blauwtong

Het aantal [besmettingen met blauwtong per woonplaats in 2025](#) staat op de site van de NVWA.

Wat is er bekend over de blauwtongvariant BTV-12?

Is het huidige vaccin werkzaam tegen de blauwtongvariant BTV-12?

Wat is het advies om, naast de meldplicht, nog meer te doen op dit moment?

Symptomen

Blauwtong is een ziekte die wordt veroorzaakt door het blauwtongvirus (BTV). Kleine steekvliegjes (knutten) die ermee besmet zijn, brengen het virus over op schapen, runderen en andere herkauwers.

Besmette dieren krijgen onder andere koorts en zwellingen van bijvoorbeeld tong en lippen. Daardoor gaan ze veel kwijlen. In ernstige gevallen kleurt de tong blauw. Ook zijn de randen van de klauwtjes vaak aangetast. Veel dieren eten niet meer, liggen veel of

worden kreupel. Door de besmetting en bijkomende ziekte kunnen dieren doodgaan.

Er zijn op dit moment geen specifieke ziekteverschijnselen bekend voor BTV-12.

Besmetting via knutten

Zieke schapen en andere herkauwers besmetten zelf geen andere herkauwers. Een besmetting gebeurt alleen via knutten. Als een knut besmet is, kan die het virus op een herkauwer overbrengen. Dat gebeurt vooral in de zomer, bij warme temperaturen.

De kans is erg klein dat andere diersoorten dan herkauwers met het blauwtongvirus besmet raken, maar het is niet uit te sluiten. Sinds de uitbraak in september 2023 zijn in Nederland bijvoorbeeld 2 honden besmet geraakt met het blauwtongvirus.

Mensen kunnen niet besmet worden met het blauwtongvirus.

Tegengaan van het blauwtongvirus

Voorkomen dat schapen en andere herkauwers ziek worden is bij het blauwtongvirus heel lastig. Herkauwers brengen de ziekte niet direct op elkaar over. Daarom heeft een aan- en afvoerverbod van herkauwers op besmette bedrijven minder nut. Dierhouders kunnen weinig tot niets doen om besmetting van hun dieren te voorkomen. Vaccinatie is de enige oplossing.

Vaccinatie tegen blauwtong

In april 2024 is het [gebruik van een vaccin tegen het blauwtongvirus serotype 3 \(BTV-3\) toegestaan](#). Dat is besloten na een positief

advies van het Bureau Diergeneesmiddelen van het agentschap College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (aCBG) en de Commissie toelating diergeneesmiddelen (Ctd). In mei 2024 zijn [een 2e blauwtongvaccin](#) en [een 3e blauwtongvaccin tegen BTV-3 goedgekeurd](#).

De vaccins zijn zowel voor schapen als voor runderen. Er zijn rond de 1 miljoen schapen in Nederland en voor elk schaap is 1 dosis van het vaccin nodig. Runderen moeten 2 keer worden gevaccineerd.

Deze vaccins zijn alleen werkzaam tegen BTV-3. Er is in de EU nog geen vaccin beschikbaar tegen BTV-12.

De verwachting is dat er veel minder ziektegevallen zijn als dieren zo snel mogelijk gevaccineerd worden. Vaccinatie tegen blauwtong is in Nederland niet verplicht. Veehouders mogen zelf bepalen of zij dit willen.

Meldplicht voor zieke dieren

De overheid wil [zicht houden op hoeveel schapen, koeien en ander vee er besmet zijn. En waar die dieren zich bevinden](#). Daarom is er een meldplicht voor veehouders en dierenartsen. Zij moeten het melden als ze vermoeden dat een dier een variant van blauwtong heeft. In heel Europa is er zo'n meldplicht. Op de website van de NVWA staat [hoe veehouders en dierenartsen een dier met blauwtong kunnen melden](#).

Sinds 2023 zijn 7359 nieuwe besmettingen gemeld, een actuele stand van zaken staat op de website van de NVWA. Op deze

website wordt onderscheid gemaakt tussen besmettingen met BTV-3 en BTV-12. Dieren kunnen tot 6 maanden na besmetting positief testen op blauwtongvirus. Het kan dus dat de melding later komt, omdat dieren het virus maanden geleden hebben opgelopen. Het gaat dan niet om een nieuwe uitbraak.

Kennis over blauwtong vergroten

Om meer inzicht te krijgen over verspreiding van het virus in Nederland, heeft de Rijksoverheid de Gezondheidsdienst voor Dieren en Wageningen Bioveterinary Research gevraagd een onderzoeksplan uit te werken. Het doel van dit onderzoek is meer inzicht krijgen in de verspreiding van BTV-12 en in klinische verschijnselen bij besmette dieren

Strengere eisen voor export

Door de uitbraak van het blauwtongvirus krijgen Nederlandse bedrijven te maken met exportbeperkingen. Dieren of dierproducten (zoals sperma of embryo's) die het land uit gaan, moeten [voldoen aan nog strengere eisen voor export](#). Dit geldt voor schapen, maar ook voor andere herkauwers, zoals runderen of geiten. Door de vondst van BTV-12 in Nederland zijn de eisen opnieuw aangescherpt.

Deze extra eisen vervallen weer als er in Nederland 24 maanden lang geen nieuwe besmetting van een variant van het blauwtongvirus is vastgesteld.

Financiële gevolgen voor ondernemers

Ondernemers die te maken krijgen met blauwtong op hun bedrijf, krijgen niet alleen te maken met emotionele, maar ook met financiële gevolgen. Op dit moment is nog niet in te schatten wat de extra kosten en verliezen voor deze bedrijven zijn. Ondernemers moeten deze kosten zelf dragen. Dierziekten zoals blauwtong zijn onderdeel van het bedrijfsrisico.